

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานของประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นตัวกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาประเทศ โดยเริ่มจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ที่มุ่งพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก ผลของการพัฒนาจึงทำให้ดูเหมือนว่าเป็นการตอกย้ำและขยายช่องว่างทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ระหว่างเขตเมืองกับชนบทมากยิ่งขึ้น จำเป็นที่รัฐจะต้องลดปัญหาช่องว่างอย่างเร่งด่วน (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535 : 7)

ดังนั้น เห็นได้จากการนำทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และความได้เปรียบด้านแรงงานราคาถูกของประเทศ มาใช้สนับสนุนการพัฒนาและขยายฐานการผลิต โดยเริ่มจากการกระจายการผลิตภาคเกษตรสู่พืชหลักมากขึ้น การพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้า ทำให้มีการผลิตเพื่อส่งออกและอุตสาหกรรมที่ใช้ทุนและเทคโนโลยีสูงขึ้น ทำให้ระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวในอัตราสูง โดยการเติบโตดังกล่าวนอกจากจะทำให้ทรัพยากรธรรมชาติลดลงไปแล้ว ยังต้องพึ่งพาเทคโนโลยี ทุนและตลาดจากต่างประเทศด้วย ขณะที่พัฒนาคุณภาพคน การเสริมสร้างฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การฟื้นฟูดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงยังเป็นไปได้ช้า ส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตโดยรวมของประเทศไม่เพิ่มขึ้น ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศลดน้อยถอยลง ตลอดจนมีปัญหาค่าความขัดแย้งในสังคมจากการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ มากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2543 : 6)

ตลอดระยะเวลา 10 ปี นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การพัฒนาใหม่ ยึดการพัฒนาแบบองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นบูรณาการเชื่อมโยงกันทุกมิติเป็นองค์รวมพร้อมทั้งให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคมในทุก

ขั้นตอนการพัฒนา โดยวางแนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ แต่กระบวนการแปลงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และ 9 ไปสู่การปฏิบัติภายใต้กระบวนการใหม่ดังกล่าว ยังไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร สาเหตุอันเนื่องมาจากในปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ต้องเร่งฟื้นฟูแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและลดผลกระทบที่มีต่อคนและสังคม ส่งผลให้การดำเนินยุทธศาสตร์สำคัญกระทำไม่ได้ไม่เต็มที่ อีกทั้งแนวคิดที่ยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนายังเป็นเรื่องใหม่ที่หน่วยงานส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ จึงทำให้ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2540 : 25)

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนและความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง การที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวแต่ละประเทศต่างก็มีนโยบายและกลวิธีแตกต่างกันไปตามแนวคิดและสภาพแวดล้อมของประเทศนั้น ๆ แม้แต่ในประเทศเดียวกันแนวนโยบายและกลวิธีในการพัฒนาก็ผันแปรไปตามแนวคิดของผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดทิศทางการพัฒนา ในขณะนั้น อย่างไรก็ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ก็ยังคงยึดกระบวนการพัฒนาใหม่ดังกล่าว และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมในการดำเนินการ ในทุกขั้นตอนของแผน ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมดำเนินการพัฒนาตามบทบาทและความรับผิดชอบของแต่ละภาคส่วน อันเป็นการระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและนอกภาครัฐ และผนึกพลังสังคมจากทุกภาคส่วนให้เป็นเครือข่ายร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของแผน ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงลดข้อจำกัดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง

การวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนา ระดับต่าง ๆ ได้แก่แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล แผนกระทรวง แผนกรม และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ซึ่งเป็นแผนระดับชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนา จังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอและแผนพัฒนาอำเภอ ซึ่งการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาระดับจังหวัดและอำเภอนั้น องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น และประชาชนจะมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2546 : 11 – 12)

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจในหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และการประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาให้กับภาคีทุกภาคส่วนในทุกระดับควบคู่ไปกับการจัดกลไกและกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ด้วยการจัดทำและใช้แผนระดับต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนและปรับระบบการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบให้เอื้อพัฒนาสร้างองค์ความรู้ เพื่อหนุนเสริมการขับเคลื่อนให้สัมฤทธิ์ผล และให้มีการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550 : 137-138)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องเร่งกำหนดจุดมุ่งหมายหรือทิศทางในการพัฒนาของตนเองให้ชัดเจน มีการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ “การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น” จึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา เพราะทุกคนในท้องถิ่นล้วนได้รับผลกระทบจากการวางแผนทั้งทางตรงและทางอ้อม การให้ประชาชนมีส่วนร่วมจะได้ข้อมูลมากขึ้น เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งการวางแผนพัฒนาที่สมบูรณ์ เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความผูกพันกับแผนพัฒนานั้น มีความเข้าใจและยอมรับแผนพัฒนาด้วยเช่นกัน ซึ่งจะทำให้แผนพัฒนาดำเนินการจนแล้วเสร็จ (สำนักบริหารส่วนท้องถิ่น. 2541 : 17)

เพื่อให้การวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นระบบ กระทรวงมหาดไทยจึงได้กำหนดระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ซึ่งได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีแผนพัฒนาขององค์กรตนเองโดย แผนพัฒนา หมายรวมถึงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2546 : 75) ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 และมาตรา 17 บัญญัติให้้องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งในการวางแผนพัฒนานั้น ประกอบไปด้วยแผน

ระยะสั้น และแผนระยะยาว ซึ่งแผนระยะสั้นและระยะยาวต่างเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคตโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยางเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจและหน้าที่ในการตัดสินใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตรีข้อบัญญัติและอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งงานนโยบายและแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยางมีหน้าที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยางโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น และมีเป้าหมายหลักคือเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนำอยู่ พัฒนาคอนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณธรรม ดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง มีจำนวน 7 ด้าน คือ แผนยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน แผนยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนยุทธศาสตร์ด้านการเมืองการบริหาร แผนยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุข แผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาวัฒนธรรมและนันทนาการ แผนยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ และแผนยุทธศาสตร์ด้านสังคม

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยางที่ผ่านมาได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยางมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองหรือแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง จากในรายงานจากเอกสารก็ยังมีกร้องขอให้ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการจัดทำฐานข้อมูลข่าวสารและเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารแต่ยังไม่มีการศึกษาการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปรับยุทธศาสตร์การพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

สมมติฐานการศึกษา

1. การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. คณะกรรมการหมู่บ้านที่มี เพศระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. ด้านเนื้อหา

การศึกษานี้ เป็นการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ตามแผนพัฒนา 7 ด้าน ได้แก่ (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง. 2550 : 15)

- 1.1 แผนยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 1.2 แผนยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.3 แผนยุทธศาสตร์ด้านการเมืองการบริหาร
- 1.4 แผนยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุข

1.5 แผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาวัดนธรรมและนันทนาการ

1.6 แผนยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ

1.7 แผนยุทธศาสตร์ด้านสังคม

2. ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ คณะกรรมการหมู่บ้าน ทั้ง 18 หมู่บ้าน จำนวน 294 คน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง. 2551 : 2-3)

3. ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึง ธันวาคม 2552

4. ตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

4.1.1 เพศ

4.1.2 ระดับการศึกษา

4.1.3 อาชีพ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 7 ด้าน ได้แก่

4.2.1 แผนยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

4.2.2 แผนยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.2.3 แผนยุทธศาสตร์ด้านการเมืองการบริหาร

4.2.4 แผนยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุข

4.2.5 แผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาวัดนธรรมและนันทนาการ

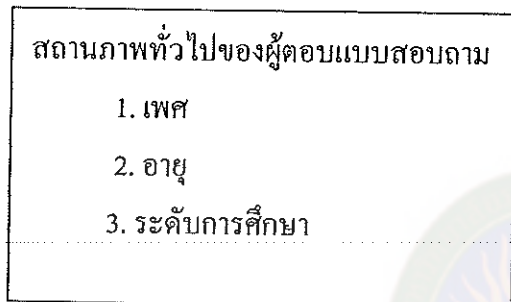
4.2.6 แผนยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ

4.2.7 แผนยุทธศาสตร์ด้านสังคม

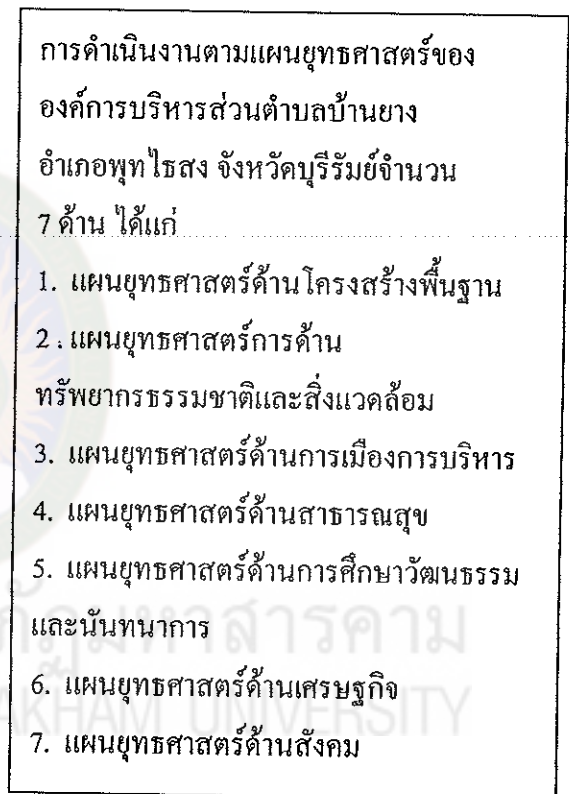
กรอบแนวคิดในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้สรุปกรอบแนวคิดในการศึกษา ตามมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติ
สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546
ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม(Dependent Variables)

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึก และแนวคิดของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

2. การดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ประกอบด้วย

2.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐานดังนี้ การก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้าน การปรับปรุงซ่อมแซมถนนเชื่อมหมู่บ้าน การติดตั้งจุดไฟส่องสว่างสาธารณะ การปรับปรุงระบบประปาภายในหมู่บ้าน การจัดหาตู้โทรศัพท์สาธารณะ

2.2 ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ ดังนี้ การฝึกอบรมอาสาสมัครพิทักษ์ชุมชน การรณรงค์ปลูกป่าทดแทน การจัดหาถังขยะบริการอย่างเพียงพอ การปรับปรุงสถานที่ทิ้งขยะอย่างเหมาะสม การสร้างบ่อน้ำบาดน้ำเสียที่ถูกสุขลักษณะ

2.3 ด้านการพัฒนาการเมืองการบริหาร หมายถึง การปฏิบัติงานและการบริหารมีดังนี้ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น การจัด โครงการอบต. เคลื่อนที่ การจัดอบรมประชาชนเกี่ยวกับการเมืองมีการณรงค์การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง การจัดตั้งเวทีให้ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของอบต.

2.4 ด้านการพัฒนาสาธารณสุข หมายถึง การปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข ดังนี้ มีการอบรมให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับโรคติดต่อ การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายการส่งเสริมการออกกำลังกายของประชาชน การสนับสนุนการแข่งขันกีฬาของตำบลทุกประเภท การจัดสวนสุขภาพหรือสถานที่ออกกำลังกายให้กับประชาชน

2.5 ด้านการพัฒนาการศึกษาวัฒนธรรมและนันทนาการ หมายถึง การปฏิบัติงานด้านมีการส่งเสริมพัฒนาการศึกษาวัฒนธรรมและนันทนาการ ดังนี้ การเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน การให้ทุนการศึกษาเด็กเรียนดีเป็นประจำทุกปี การจัดกิจกรรมประเพณีในแต่ละปี การสนับสนุนกิจกรรมด้านวัฒนธรรมของประชาชน การส่งเสริมให้เยาวชนรักษาประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่น

2.6 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง การปฏิบัติงานด้านเศรษฐกิจ ดังนี้ การส่งเสริมอาชีพทุกกลุ่มอาชีพ การสนับสนุนการพัฒนาฝีมือแรงงาน การส่งเสริมการผลิตสินค้าของชุมชน การส่งเสริมประชาชนปลูกพืชปลอดสารพิษ การส่งเสริมเกษตรแบบผสมผสาน การส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพ การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ

2.7 ด้านการพัฒนาสังคม หมายถึง การปฏิบัติงานด้านสังคม ดังนี้ การร่วมพัฒนาชุมชนเข้มแข็งแบบยั่งยืน การสนับสนุนการฝึกอบรม อปพร. การจัดเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมอาชีพคนพิการ

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

4. คณะกรรมการหมู่บ้าน หมายถึง ในหมู่บ้านหนึ่งให้มีคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน เป็นประธาน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน ผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน เป็นกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง และกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินสิบคน คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ หรือที่นายอำเภอมอบหมาย หรือที่ผู้ใหญ่บ้านร้องขอ

ประโยชน์การศึกษา

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาสามารถนำเสนอใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป